

Uuden ajan pohjakartta - käsikirja kunnan rakennetun ympäristön tietojen tuotantoon ja ylläpitoon



27.01.2026 Päivi Tiihonen

Hankkeen tavoite pähkinäkuoressa

Hankkeen tavoitteena on tuottaa vuoden 2026 aikana laajan **yhteiskehittämishankkeen** tuloksena **rakennetun ympäristön tietojen käsikirja**, joka:

- Korvaa aikaisemman kaavan pohjakarttaa koskevan suosituksen (JHS185)
- Yhteensovittaa kunnan pohjakartan ja 3D-kaupunkimallin tietosisältöjä
- Luo kunnille yhteisiä malleja rakennetun ympäristön tietojen tuotantoon ja ylläpitoon
- Huomioi rakennetun ympäristön uuden lainsäädännön.

Hankkeen aikana määritellään kunnan rakennetun ympäristön tietovarannon (minimi)tietosisältö sekä kohteiden esitysmuodot ja vaatimusmäärittelyt.

Hankkeen budjetti on 59 500 €.

Projektin tausta ja tarve

Asemakaavan pohjakartan laatimiseen liittyvä kansallinen JHS-suositus on tuotettu yli kymmenen vuotta sitten (2.5.2014) [JHS185.doc - Google Docs](#). Ohjetta ei ole päivitetty. Vanha ohje ei enää sovellu nykypäivän toimintaympäristöön:

- Rakennetun ympäristön prosessit ja tiedonhallinta ovat muuttuneet uusien rakennetun ympäristön lakien myötä. Tarvitaan ohjeistus uusien yhteisten toimintamallien ja lakien toimeenpanon tukemiseksi.
- Tiedonkeruu- ja ylläpitomenetelmät ovat muuttuneet kymmenessä vuodessa huomattavasti.

Kunnat ovat pitkään toivoneet uutta ohjetta ja yhteisiä määritelmiä rakennetun ympäristön tiedon hallinnointiin (myös niiltä osin kuin on lain ulkopuolella).

On tarve pohtia rakennetun ympäristön tietojen hallinnointia kokonaisvaltaisesti, tunnistaa lakimuutosten vaikutuksia tiedon ylläpitoprosesseihin ja tiedonhallintaan sekä laatia uusi, yhteinen ohjeistus kaikille Suomen kunnille.

Osallistujat

Hankkeeseen osallistuvat: **Kuntaliitto, ympäristöministeriö, Maanmittauslaitos, 43 kuntaa:**

Espoo	Järvenpää	Kotka	Nurmijärvi	Turku
Hanko	Kaarina	Kouvola	Paimio	Tuusula
Helsinki	Kalajoki	Kuopio	Parainen	Vantaa
Huittinen	Kauhajoki	Kuusamo	Pori	Varkaus
Hyvinkää	Kempele	Lahti	Porvoo	Vihti
Hämeenlinna	Kerava	Lappeenranta	Raahe	Ylivieska
Iisalmi	Keuruu	Lohja	Raisio	
Joensuu	Kirkkonummi	Mikkeli	Riihimäki	
Jyväskylä	Kokkola	Nokia	Savonlinna	

Lisäksi muita sidosryhmiä, kuten kuntien pohjakarttakonsultteja ja ohjelmistotoimittajia pyydetään työpajoihin.

Toimittajaksi valittu: **Nosto Consulting Oy/Pasi Lappalainen** yhdessä **Aija Holopaisen kanssa**

Hankkeen tuotokset

Hankkeessa syntyy avoimesti julkaistava rakennetun ympäristön tietojen käsikirja, joka auttaa kaikkia Suomen kuntia tuottamaan ja hallitsemaan rakennetun ympäristön tietoja kokonaisvaltaisesti. Ohjeeseen voidaan viitata myös konsulttihankeintojen yhteydessä.

Hanke tuottaa yhteisiä määrittelyjä ja malleja rakennetun ympäristön tiedon tuotantoon ja ylläpitoon.

Ohje korvaa aikaisemman JHS185 –suosituksen.

Hanke vahvistaa osaamista, kuntien yhtenäisiä prosesseja ja kuntien välistä yhteistyötä.

Hyödyt ja vaikutukset

- Yhtenäinen suositus kaikille kunnille rakennetun ympäristön tietojen hallintaan auttaa kuntia rakennetun ympäristön **tiedonhallinnassa ja toiminnan kehittämisessä**.
- Ohje auttaa rakennetun ympäristön uusien **lakien toimeenpanossa**.
- Ohje helpottaa **konsulttihankeita**.
- Hanke edistää kuntien **yhteisiä prosesseja** ja rakennetun ympäristön tietojen **yhteentoimivuutta**.
- Hanke **yhteensovittaa** eri tietovarantojen tietosisältöjä ja jatkossa **tehostaa** tietojen ylläpitoa.
- Ohje helpottaa **prosesseja ja tietovirtoja toimijoiden välillä** (esim. infrahankkeet).
- Hanke edistää **kuntien osaamista**.
- Hanke edistää kuntien välistä **yhteistyötä**.
- Ohjeesta on hyötyä myös sidosryhmille.

Kyseessä on laajamittainen kehityshanke, jolla on laajat ja pitkäaikaiset vaikutukset rakennetun ympäristön tiedonhallintaan.

Hankkeen ohjaus

- Kuntaliitto päätilaaja. Sopimus Nosto Consultingin kanssa.
- Toimittaja yhdessä tilaajan ja ohjausryhmän kanssa tarkentavat hankkeen sisältöä hankkeen aikana.
- Ohjausryhmä valmistelee työpajat yhdessä projektipäällikön kanssa.
- **11 yhteiskehittämistilaisuutta**, joissa projektiin osallistuvat pääsevät kertomaan kokemuksiaan, vaikuttamaan ja kehittämään.
- Yhteistyö ympäristöministeriön yhteentoimivuustyön kanssa
- Toimittaja vastaa noin 60 sivuisen ohjeen kirjoittamisesta yhteiskehittämisen tuloksena.
- Kuntaliitto taittaa, kääntää ja julkaisee ohjeen sekä huolehtii ohjeen ylläpidosta jatkossa.
- Valmiin ohjeen esittelytilaisuus hankkeen lopuksi.
- Ohje on vapaasti jaettavissa.

Hankkeen ohjausryhmä

Päivi Tiihonen, Kuntaliitto (pj.) – varajäsen Rita Pihlaja, Lohjan kaupunki

Juhana Rautiainen, ympäristöministeriö

Jaakko Uusitalo, Maanmittauslaitos

Timo Tolkki, Helsingin kaupunki (varapj2) – varajäsen Ossi Örn, Vantaan kaupunki

Tuomo Mäläskä, Kouvolan kaupunki – varajäsen Päivi Ala-Uotila, Turun kaupunki

Asmo Leskinen, Järvenpään kaupunki – varajäsen Satu Törnroos-Kukkula, Vihti

Petri Kapanen, Varkauden kaupunki (varapj1) – varajäsen Erno Tanttu, Imatran kaupunki

Aija Holopainen (ohjausryhmän sihteeri)

Pasi Lappalainen

Varajäsenet saavat osallistua ohjausryhmän kokouksiin.



**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet